

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1982-1983

12 OKTOBER 1982

WETSVOORSTEL

tot invoeging van een artikel 128bis in de gemeentewet om de gemeentepolitie te machtigen tot optreden op het grondgebied van andere gemeenten, met het doel er de vermoedelijke dader van een misdrijf of een wegens een misdrijf veroordeelde persoon te achtervolgen

(Ingediend door de heer Detremmerie)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De gemeentelijke politie wordt in haar optreden vaak gehinderd door de bij de gemeentewet vastgestelde territoriale bevoegdheid.

Gemeentelijke politieagenten die bevoegd zijn op het grondgebied van hun gemeente zijn immers niet gerechtigd om een misdadiger op het grondgebied van een aangrenzende gemeente te achtervolgen tenzij vooraf artikel 128 van de gemeentewet is toegepast, dat bepaalt :

« De commissarissen, adjunct-commissarissen en agenten van politie van een gemeente kunnen, op voorstel van de betrokken gemeenteraden, door de gouverneur van de provincie gemachtigd worden om, als hulp, hun administratieve en gerechtelijke functies in andere gemeenten uit te oefenen » (wet van 25 juni 1969, artikel 1).

Indien dus vooraf van die wetsbepaling geen gebruik werd gemaakt, b.v. wanneer gemeenten een verschillende taalregeling kennen — in dat geval kan immers moeilijk sprake zijn van een « voorstel van de betrokken gemeenteraden », zoals artikel 128 vereist — zijn de politieagenten van een gemeente die een misdadiger achterna zitten, wettelijk niet bevoegd om zich op het grondgebied van de aangrenzende gemeente te begeven en er die misdadiger te vatten; een dergelijke arrestatie zou door de gerechtelijke overheid als willekeurig en onwettelijk kunnen worden beschouwd, ongeacht de problemen inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid die kunnen rijzen wanneer een « blunder » wordt begaan.

Chambre des Représentants

SESSION 1982-1983

12 OCTOBRE 1982

PROPOSITION DE LOI

insérant un article 128bis dans la loi communale en vue d'autoriser l'intervention des polices communales sur le territoire d'autres communes pour poursuivre l'auteur présumé d'une infraction ou un individu condamné du chef d'une infraction

(Déposée par M. Detremmerie)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'intervention des polices communales se trouve souvent entravée par la compétence territoriale définie par la loi communale.

En effet, les policiers communaux compétents sur le territoire de leur commune ne sont pas habilités à poursuivre un malfaiteur sur le territoire d'une commune voisine, sauf s'il est fait au préalable application de l'article 128 de la loi communale qui dispose que :

« Les commissaires de police, commissaires de police adjoints et agents de police d'une commune peuvent, sur la proposition des conseils communaux intéressés, être autorisés par le gouverneur de la province à exercer, à titre d'auxiliaires, leurs fonctions administratives et judiciaires dans d'autres communes » (loi du 25 juin 1969, article 1).

Par conséquent, s'il n'a pas été fait usage au préalable de cette disposition légale, par exemple entre communes de régions linguistiques différents — on imagine assez mal en effet que dans cette hypothèse il puisse y avoir « proposition des conseils communaux intéressés » comme le veut l'article 128 — les policiers d'une commune qui y poursuivent un malfaiteur ne sont pas légalement compétents pour pénétrer sur le territoire de la commune voisine et y arrêter le malfaiteur en question; une telle arrestation pourrait être considérée comme arbitraire et illégale par l'autorité judiciaire, sans compter les problèmes de responsabilité civile qui pourraient être soulevés en cas de « bavure ».

Zulks is flagrant en formeel in strijd met de wet van 1 juni 1964 (*Belgisch Staatsblad* van 24 oktober 1967) houdende goedkeuring van het Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden.

In artikel 27 van die wet wordt immers het volgende bepaald :

« 1. De ambtenaren van een partij, die in hun eigen land een persoon achtervolgen die verdacht wordt van een feit dat aanleiding kan geven tot uitlevering, zijn bevoegd om bij die achtervolging het grondgebied van een andere partij te betreden. Zij zullen onmiddellijk een beroep moeten doen op de bevoegde ambtenaren van de partij, waarvan zij het grondgebied hebben betreden; deze zullen op hun verzoek de achtervolgde persoon staande houden om zijn identiteit vast te stellen of zijn aanhouding te bewerkstelligen.

2. Indien de achtervolging echter niet onderbroken is en het spoedeisend karakter van hun optreden het onmogelijk maakt een beroep te doen op de plaatselijke autoriteiten, zullen de ambtenaren van de andere partij, binnen een zone van 10 kilometer van de grens, zelf de achtervolgde persoon kunnen staande houden en hem met het in het vorige lid vermelde doel voor de plaatselijke openbare macht kunnen geleiden.

3. De ambtenaren bedoeld in de voorgaande leden zijn :

voor wat betreft België en Luxemburg, de leden van de gerechtelijke politie bij de parketten en die van de rijkswacht;

voor wat betreft Nederland, de leden van de Rijkspolitie;

voor de drie landen, de leden van de gemeentepolitie behorende tot gemeenten waarvan het grondgebied zich op een afstand van minder dan 10 kilometer van de grens bevindt. »

Krachtens artikel 2 van hetzelfde verdrag kunnen tot uitlevering leiden de feiten die krachtens de wetten van de betrokken partijen strafbaar zijn gesteld met een vrijheidsstraf met een maximum van ten minste zes maanden, dan wel met een zwaardere straf, en de feiten waarvoor reeds een straf van ten minste drie maanden is opgelegd.

Uit wat voorafgaat kan worden afgeleid dat in de desbetreffende gevallen de politie van de gemeenten wier grondgebied zich op minder dan 10 kilometer van de grens met Nederland of met het Groothertogdom Luxemburg bevindt, wettelijk bevoegd is om 10 kilometer ver op het grondgebied van het buurland door te dringen, maar dat ze wettelijk niet bevoegd is om in diezelfde gevallen het grondgebied van een aangrenzende Belgische gemeente te betreden.

Tevens kan de gemeentelijke politie van gemeenten in Nederland en het Groothertogdom Luxemburg, waarvan het grondgebied op minder dan 10 kilometer van de Belgische grens ligt, 10 kilometer ver op Belgisch grondgebied doordringen, daarbij eventueel een Belgische gemeente volledig doorkruisen, wanneer die minder dan 10 kilometer breed is, en de vermoedelijke dader van een misdrijf vatten op het grondgebied van een tweede Belgische gemeente, terwijl de politieagenten van de Belgische grensgemeente wettelijk niet bevoegd zijn om die politie te vergezellen op het grondgebied van die aangrenzende Belgische gemeente.

Dat is klaarblijkelijk in strijd met het gezond verstand; bovendien is het een ernstige leemte in onze wetgeving.

Nu de onderwereld immers internationaal en zelfs intercontinentaal opereert, nu uitstekend georganiseerde inter-

Ceci est en contradiction flagrante et formelle avec la loi du 1er juin 1964 (*Moniteur belge* du 24 octobre 1967) portant approbation du Traité d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale entre le Royaume de Belgique, le Grand-Duché de Luxembourg et le Royaume des Pays-Bas.

Cette loi dispose en effet en son article 27 notamment que :

« 1. Les agents d'une partie qui, dans leur pays, suivent une personne présumée auteur d'un fait pouvant donner lieu à extradition sont autorisés à pénétrer, à la suite de celle-ci, sur le territoire d'une autre partie. Ils devront immédiatement faire appel aux agents compétents de la partie sur le territoire de laquelle ils ont pénétré, qui à leur demande appréhenderont la personne poursuivie pour établir son identité ou provoquer son arrestation.

2. Toutefois, si la poursuite reste ininterrompue et que l'urgence des opérations rend impossible le recours aux autorités locales, les agents de l'autre partie pourront, dans un rayon de 10 kilomètres de la frontière, appréhender eux-mêmes la personne poursuivie et la mener aux fins visées à l'alinéa précédent auprès de la force publique locale.

3. Les agents visés aux paragraphes précédents sont :

en ce qui concerne la Belgique et le Luxembourg, les membres de la police judiciaire près les parquets et de la gendarmerie;

en ce qui concerne les Pays-Bas, les membres de la « Rijkspolitie »;

pour les trois pays, les membres de la police des communes dont le territoire se trouve à moins de 10 kilomètres de la frontière. »

En vertu de l'article 2 du même traité, donnent lieu à extradition les faits punissables par les lois des parties intéressées, d'une peine privative de liberté d'un maximum d'au moins six mois ou d'une peine plus lourde, ou lorsqu'une peine déjà prononcée est d'une durée d'au moins trois mois.

Ce qui précède conduit à constater que, dans les cas d'espèce, les polices communales dont le territoire se trouve à moins de 10 kilomètres de la frontière des Pays-Bas et du Grand-Duché du Luxembourg sont légalement habilitées à pénétrer sur une profondeur de 10 kilomètres en pays voisin, mais qu'elles ne sont pas légalement habilitées à pénétrer dans les mêmes cas d'espèce sur le territoire d'une commune belge voisine.

Simultanément, les policiers communaux des communes des Pays-Bas et du Grand-Duché du Luxembourg, dont le territoire est situé à moins de 10 kilomètres de la frontière belge, sont habilités à pénétrer en territoire belge sur une profondeur de 10 kilomètres, éventuellement en traversant de part en part une commune belge qui a moins de 10 kilomètres de largeur et à intercepter l'auteur présumé d'une infraction sur le territoire d'une seconde commune belge, alors que les policiers de la commune frontalière belge ne peuvent légalement pas les suivre sur le territoire de cette commune voisine belge.

Il y a là une aberration flagrante et une grave lacune de notre législation.

En effet, à une époque où la pègre circule librement de pays en pays, voire d'un continent à l'autre; à une époque

ationale misdadigers hun acties voorbereiden en uitvoeren met behulp van handlangers die daartoe speciaal uit het buitenland overkomen, waar zij zich nadien onmiddellijk en ongestraft kunnen terugtrekken, is onze gemeentelijke politie wettelijk zelfs niet gemachtigd om in België de dader van een misdrijf dat op haar eigen grondgebied werd gepleegd, te achtervolgen en te vatten.

Het opzet van het onderhavige wetsvoorstel is dan ook die opvallende leemte in onze gemeentewet op te vullen door invoeging van een artikel 128bis.

De derde paragraaf van het nieuwe artikel 128bis stemt trouwens overeen met artikel 28 van het bovenvermelde verdrag waarin is bepaald dat :

« 1. Tijdens een optreden als bedoeld in de artikelen 26 en 27 zullen de ambtenaren die een taak vervullen op het grondgebied van een andere partij, gelijkgesteld zijn met de ambtenaren van die partij voor wat betreft de strafbare feiten waarvan zij het slachtoffer zouden worden of die door hen zouden worden begaan.

2. Zij zullen in staat moeten zijn op elk ogenblik hun officiële functie aan te tonen.

3. Tijdens een optreden als bedoeld in artikel 27 zullen de daar bedoelde ambtenaren hun uniform mogen dragen en in het bezit mogen zijn van de wapens die overeenkomstig de voor hen geldende voorschriften tot hun uitrusting behoren.

4. In geval van nood zullen zij bevoegd zijn van dwangmiddelen en middelen tot verdediging gebruik te maken, onder dezelfde voorwaarden als de ambtenaren van de partij op het grondgebied waarvan zij optreden. »

WETSVOORSTEL

Enig artikel

In de gemeentewet wordt een artikel 128bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 128bis. — § 1. De officieren en agenten van politie van een gemeente die op hun grondgebied een persoon achtervolgen die verdacht wordt van een misdrijf of die wegens een misdrijf is veroordeeld, zijn bevoegd bij die achtervolging het grondgebied van de andere gemeenten te betreden.

Zij zullen onmiddellijk een beroep moeten doen op de bevoegde agenten van de gemeente waarvan zij het grondgebied hebben betreden; dezen zullen op hun verzoek de achtervolgde persoon staande houden om zijn identiteit vast te stellen of zijn aanhouding te bewerkstelligen.

§ 2. Indien de achtervolging niet onderbroken is en het spoedeisend karakter van hun optreden het onmogelijk maakt een beroep te doen op de plaatselijke autoriteiten, zullen de officieren en agenten van de andere gemeente zelf de achtervolgde persoon kunnen staande houden en hem met het in de vorige paragraaf vermelde doel voor de plaatselijke openbare macht kunnen geleiden.

où des malfaiteurs internationaux parfaitement organisés préparent leurs coups et les exécutent à l'aide d'hommes de main venus spécialement de l'étranger, où ils se retirent aussitôt en toute impunité, nos polices communales ne sont même pas autorisées à suivre et à intercepter légalement en territoire belge l'auteur d'une quelconque infraction commise sur leur propre territoire.

Le but de la présente proposition de loi est dès lors de suppléer à la carence flagrante de notre loi communale en y insérant un article 128bis.

Le point 2 du nouvel article 128bis est, par ailleurs, en concordance avec l'article 28 du traité susmentionné qui dispose que :

« 1. Au cours des opérations visées aux articles 26 et 27, les agents en mission sur le territoire d'une autre partie seront assimilés aux agents de celle-ci en ce qui concerne les infractions dont ils seraient victimes ou qu'ils commettraient.

2. Ils devront être en mesure de justifier à tout moment de leur qualité officielle.

3. Dans l'accomplissement des opérations visées à l'article 27, ils pourront être porteurs de leur uniforme et de leurs armes réglementaires.

4. Ils sont autorisés à user, en cas de nécessité, des moyens de contrainte et de défense dans les mêmes conditions que les agents de la partie sur le territoire de laquelle ils opèrent. »

J.-P. DETREMMERIE

PROPOSITION DE LOI

Article unique

Un article 128bis, rédigé comme suit, est inséré dans la loi communale :

« Art. 128bis. — § 1. Toutefois, les officiers et agents de police d'une commune qui, sur leur territoire, poursuivent l'auteur présumé d'une infraction ou un individu condamné du chef d'une infraction, sont autorisés à pénétrer à la suite de celui-ci sur le territoire des autres communes.

Ils devront immédiatement faire appel aux agents compétents de la commune sur le territoire de laquelle ils ont pénétré, qui à leur demande appréhenderont la personne poursuivie, pour établir son identité ou provoquer son arrestation.

§ 2. Si la poursuite reste ininterrompue, et que l'urgence des opérations rend impossible le recours aux autorités locales, les officiers et agents de l'autre commune pourront appréhender eux-mêmes la personne poursuivie et la mener, aux fins visées à l'alinéa précédent, auprès de la force publique locale.

§ 3. Tijdens een optreden als bedoeld in dit artikel zullen de officieren en agenten die een taak vervullen op het grondgebied van een andere gemeente, gelijkgesteld zijn met de agenten van die gemeente voor wat betreft de strafbare feiten waarvan zij het slachtoffer zouden worden of die door hen zouden worden begaan.

Zij zullen in staat moeten zijn op elk ogenblik hun officiële functie aan te tonen. Tijdens een optreden als bedoeld in dit artikel zullen zij hun uniform mogen dragen en in het bezit mogen zijn van de wapens die overeenkomstig de voor hen geldende voorschriften tot hun uitrusting behoren.

In geval van nood zullen zij bevoegd zijn van dwangmiddelen en middelen tot verdediging gebruik te maken, onder dezelfde voorwaarden als de agenten van de gemeente op het grondgebied waarvan zij optreden. »

9 juni 1982.

§ 3. Au cours des opérations visées dans le présent article, les officiers et agents en mission sur le territoire d'une autre commune sont assimilés aux agents de celle-ci en ce qui concerne les infractions dont ils seraient victimes ou qu'ils commettraient.

Ils devront être en mesure de justifier à tout moment de leur qualité officielle. Dans l'accomplissement des opérations visées dans le présent article, ils pourront être porteurs de leur uniforme et de leurs armes réglementaires.

Ils sont autorisés à user, en cas de nécessité, des moyens de contrainte et de défense dans les mêmes conditions que les agents de la commune sur le territoire de laquelle ils opèrent. »

9 juin 1982.

J.-P. DETREMMERIE
E. VANKEIRSBILCK
G. CARDOEN
P. BREYNE
R. JEROME